

С.О.ПУЦАЛОВСЬКА, В.П.КОНОВАЛ, д-р техн. наук, Н.М.ОМЕЛЬЧЕНКО, канд. техн. наук
(Київський національний університет технологій та дизайну)

Асортимент виробів та спорядження для собак

The complete set of objects for keeping and training of dogs consists of: overall, horse-cloth, waistcoat, cap, cloth-cap, shoes, muzzle, collar, lead, breast-ban. Nobody has been going in for questions of working out rational constructions of foot-wear for dogs of different races yet. The purpose of our scientific research is an elaboration and projecting of rational set of goods for dog's care (clothes, foot-wear, leads, collars and other goods) using anatomic structure, anthropometric and biomechanical research of trunk and extremities of dogs.

Одяг для собак налічує не одне століття. Особливої популярності собаче вбрання набуло в останні десятиліття. Неабияку роль у цьому відіграв розвиток шоу-собаківництва, а також створення нових тканин і матеріалів, придатних для пошиття одягу та взуття для собак.

Асортимент одягу для собак досить великий і, в основному, подано **жилетами, попонками, накидками**, а також **комбінезонами**. Останні мають бути шиті так, щоб не стримувати рухів собаки і не заважати йому [1]. На комбінезоні може бути кишеня. Є зимовий та літній варіанти комбінезону. Зимовий найчастіше шують з трьох шарів: перший — з плащової тканини, другий — із синтапону, третій (внутрішній) — підкладка. Літній варіант шують з еластичної тканини, щоб захистити тварину від кліщів (рис. 1, а) [2].

Покрій комбінезонів може бути різноманітним. Деякі моделі шують одного розміру, проте є й такі комбінезони, розмір яких можна змінювати в певних межах за допомогою ремінців, кнопок і застібок.

Собакам з довгими вухами з раннього дитинства на голову надягають панчохо, щоб вуха не забруднювались їжею. Для них є **шапки**, щоб під час прогулянки запобігати потраплянню бруду до вух, захищати від травм та паразитів. Для бульдогів та інших собак з короткою мордою існують також спеціальні **кепки** з великими козирками. Згадані тварини дуже чутливі до перегріву, бо гаряче повітря, проходячи через носоглотку, не встигає охолонути, і у пса може статися тепловий удар навіть не в найспекотніший день. Кепка значно знижує таку загрозу [2].

Є для собак і **взуття** (рис. 1, в). Сіль та хімікати, якими посипають вулиці у зимовий період, розідають не тільки підшоши взуття та автомобільні покришки, а й чутливі подушечки собачих лап, шкіра на яких пересихає і розтріскується. Взуття захищає лапи собаки також від примерзання ґрунту снігу. Крім того, у собак з короткою шерстю досить часто виникають міжпальцевої дерматити, а у собак з довгою шерстю спостерігається ще й відпрівання, бо довга шерсть висихає протягом певного часу. З метою запобігання цьому нескладно зшити спеціальні панчохи із щільної тканини. Якщо собака порізав лапу, будуть доречними **черевики** як на вулиці, запобігаючи попаданню бруду до рани, так і вдома, перешкоджаючи занадто старанному зализуванню рани [3]. Для собак є також взуття, виготовлене методом лиття із спеціального композитного еластичного полімеру (рис. 1, г) [4]. Таке взуття має підкладку з м'якої тканини, яка не тільки захищає від холоду, а й попереджає проковзування лап всередині.

На тварин з короткою шерстю здебільшого надягають різноманітні **попонки** і **жилетки**. Відомо, що лапи мерзнуть не так сильно, як тулуб, а зручність попони полягає в тому, що вона зовсім не заважає рухам тварини і не призводить до скутості, яка інколи виникає у разі постійних прогулянок у комбінезоні. Добре зшита попонка має захищати спину, круп, живіт та грудну клітину тварини насамперед від холоду, тому вона має складатися, як і зимовий комбінезон, з двох або трьох шарів (рис. 1, б) [2]. Жилетка може мати капюшон, який надягають на голову собаки під час дощу.

До індивідуального комплекту спеціального спорядження для утримання і дресування собак входить: нашійник, ривковий нашійник, суворий нашійник, короткий і довгий повідки,

намордник, апортировочні предмети та сумка для них [8].

Нашійник використовують для безпечного утримання собак в громадських місцях (під час прогулянок, перевезень тощо). Намордники виготовляють із шкіри, шкірозамінників або спеціальної тасьми. Поділяють на кілька видів [6]. **Петельний** — найпростіший, проте погано гарантує безпеку від укусів й є непридатним для злобних собак; **стічастий** (рис. 2, 3) — шкіряний або із металевої нержавіючої сітки; **глухий** (рис. 2, 2) — із шкіри або шкірозамінників надягають на злобних собак, бо закриває всю морду.

Нашійник (рис. 2, 1) призначено для надягання на шию собаки і пристібання до нього повідка. Для мисливських та маленьких собак нашійник роблять із цільного ремня, сплетених ремінців, тасьми чи тонкого ланцюжка, а для великих собак — з товстої шкіри, шкірозамінників, тасьми в один або кілька рядів. Є також суворий нашійник (парфос) з металевими шипами (рис. 2, 7). На внутрішньому периметрі він має виступи, які здавлюють шию у разі натягування повідка, й застосовується для припинення небажаних дій у злобних, важко керованих собак. Два спарених нашійники для гончаків називаються **смичок**. **Ривковий нашійник** у вигляді рухомої петлі з металевого ланцюжка, призначений для прикріплення до повідка і короткого різкого ривку з короткочасним затягуванням шиї [5].

Поводок для вигулу собак — стрічка, тасьма, шнур із міцного матеріалу (шкіра, капрон тощо). Буває короткий і довгий. **Короткий поводок** (1—1,5 м) (рис. 2, 5) прикріплюють до нашійника або шлейки, використовують для водіння собаки поруч з хазяїном. На одному кінці він має карабін, що обертається навколо своєї осі і кріпиться до нашійника, щоб запобігти скручуванню повідка, на іншому — петля для тримання в руці. **Довгий поводок** (10—12 м) (рис. 2, 6), який кріпиться до нашійника (шлейки), використовують для ведення собаки на відстані до 10 м від хазяїна. Від короткого повідка довгий вирізняється тільки довжиною [5].

Шлейку (рис. 2, 4) застосовують для керування великими собаками довгим повідком, у разі транспортування ними саней, нарт, буксування лижників та для запобігання ураження тонкої шкіри маленьких собак [5]. Виготовляють шлейку із шкіри, шкірозамінників або спеціальної тасьми.

Усе зазначене вище спорядження належить, в основному, до виробів ремінного типу. Метою подальшої роботи є розроблення та проектування раціонального асортименту предметів догляду за собаками (зокрема, одяг, взуття, нашійники, намордники та інші вироби) з урахуванням анатомічної будови, антропометричних та біомеханічних досліджень тулуба та кінцівок собак.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. www.yapdex.ru Тузик — одяга для собак.
2. www.yapdex.ru Зоомагазин №11. Высокая собачья мода.
3. www.pagod.ru Обувь для собак.
4. www.elephant.td.su Обувь для собак «4-RUNNER»
5. Энциклопедия собаководства / Сост. В.Зубко, А.Алексеев; М.: «ТЕРРА», 1998. — 544 с.
6. Собака на службе и дома / А.В.Малахов, П.Е.Афанасьев; М.: Граница, 1993. — 248 с.

Одержано 15.01.2007

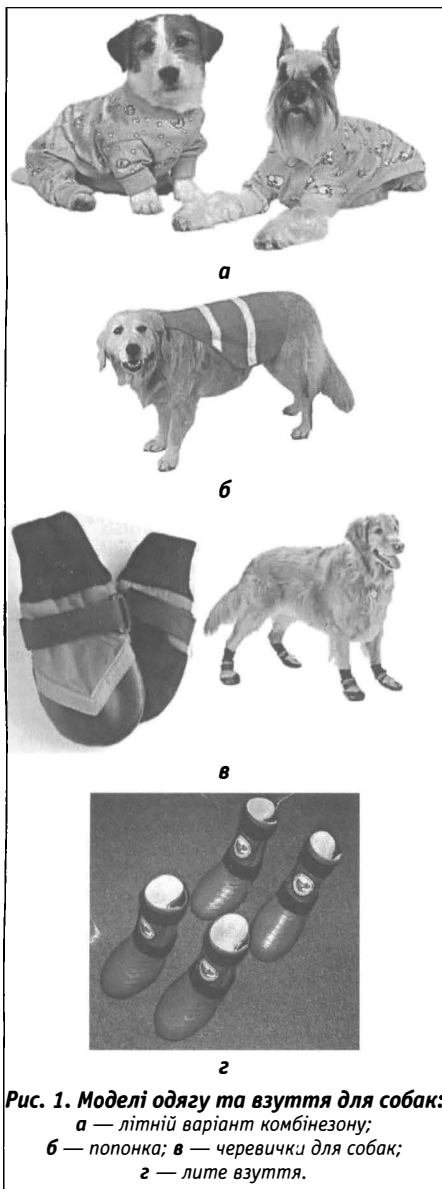

Рис. 1. Моделі одягу та взуття для собак:
а — літній варіант комбінезону;
б — попонка; в — черевики для собак;
г — лите взуття.

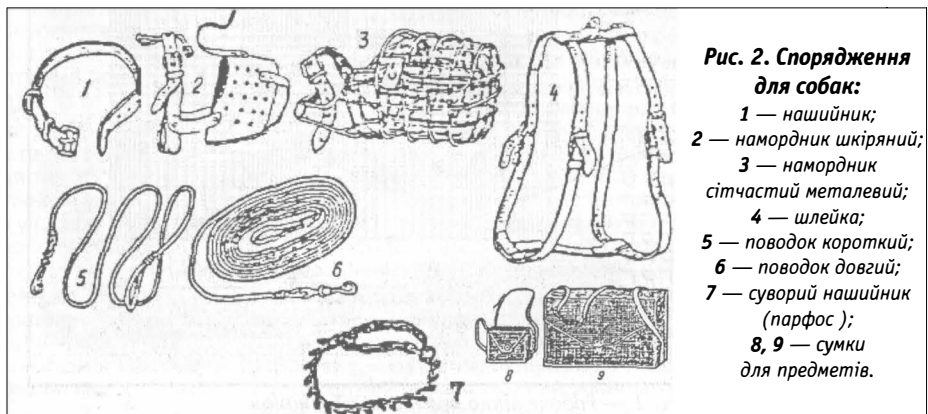

Рис. 2. Спорядження для собак:
1 — нашійник;
2 — намордник шкіряний;
3 — намордник стічастий металевий;
4 — шлейка;
5 — поводок короткий;
6 — поводок довгий;
7 — суворий нашійник (парфос);
8, 9 — сумки для предметів.